

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610-10672222
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

09 Ekim 2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

7/13690
643

**SİVAS MİLLETVEKİLİ
SAYIN ULAŞ KARASU'NUN
TBMM 7/13690 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİ**

SORULAR:

Seçim bölgem olan Sivas'ın Kangal İlçesinde Kangaltekkesi, Zerk, Mamaş, Boğaz, Karanlık, Davulbaz ve Çetinkaya köylerimizin ortak su havzası ve aynı zamanda inanç olarak insanların değer verdiği Samut Baba Türbesi'nin ve tescil edilmiş ve 703 yaşında olduğu tahmin edilen anıt ağacın bulunduğu bu bölgede maden arama çalışması başlatılmıştır. Toplam 18,70 hektarlık alanda faaliyette olacak mermer ocağı projesi hakkında "ÇED Olumlu" kararı verilmiştir. Vatandaşların kararın iptali ve yürürlüğünün durdurulmasına ilişkin 02/01/2024 tarihinde açtıkları davada 07/06/2024 tarihinde bilirkişi heyetinin bölgedeki incelemelerinin ardından, henüz raporu yazılmamışken proje alanına iş makineleriyle girilmiştir. Köylerin kullandığı önemli yer altı su kaynakları bulunan bu bölgenin inanç merkezlerinden biri olması nedeniyle mermer ocağına tepki gösteren vatandaşlar çalışmaları engellerken Jandarma eşliğinde bölgeden ayrılan şirket yetkililerinin, çalışmayı kısa süreliğine durdurmuştur.

Bu bilgi ışığında;

- 1) Yöredeki su havzası, inanç merkezi, anıt ağaç ve Davulbaz Göleti gibi bölge için hayati önemi bulunan konuların ÇED raporunda yer almamasına karşın projeye "olumlu" kararı verilmesinin gerekçesi nedir?
- 2) ÇED raporunda, yıllardır yapımı süren ve geçen yıl doldurulan Davulbaz Göletinin dolmasına neden tek kaynak olan ve köyden çıkan gözeden borular vasıtası ile taşınan su konusuna dikkat çekilmemesine rağmen bakanlığınızın tutumu neden "olumlu" yönde olmuştur? Söz konusu Davulbaz Göletinin üç köyün arazisini sulamak üzere oluşturulduğu da dikkate alındığında, bu maden projesi gölete zarar vermeyecek midir? Verecekse neden olumlu yönde görüş bildirilmiştir?
- 3) Bölgenin çevre köylerin yararlandığı su havzasının ve çok yakınında olması, Kangal Balıklı Kaplıcaları doğal sit alanının yakınında bulunması da dikkate alındığında, projenin hayata geçirilmesinden sonra bu faaliyetlerin insan sağlığına, doğal hayata, ekosisteme, çevreye, tarım alanlarına ve su havzalarına olumsuz etkilerine nasıl engel olunması düşünülmektedir? Bu konuda bakanlığınızın aldığı önlemler nelerdir?
- 4) Maden çalışmasının, su kaynaklarına olası etkilerinin ne olması öngörülmüştür? Bu konudaki risk ve zararlara ilişkin olarak Sivas'taki kamu kurumları, meslek odaları, üniversiteler ve ilgili sivil toplum örgütlerinden görüş ve öneri alınmış mıdır? Alınmış ise içerikleri nelerdir? Projeden beklenen ekonomik faydalar ile çevrede doğuracağı geri döndürülemez riskler nasıl bir denge kurulmaktadır? Olası, doğal tahribatların önlenmesi için bakanlığınızın aldığı, alacağı önlemler nelerdir?
- 5) Mimarisi ve tarihiyle dikkat çeken ve 1573 yılından bu yana ziyaretçilerini ağırlamakta Samut Baba Tekkesi'nin de bulunduğu bu alan Türkiye'nin dört bir yanından inançlarını ve ibadetlerini yerine getiren vatandaşlarımızı da ağırladığı dikkate alındığında, proje uyarınca, tarihi tekkenin ve ziyaretçilerinin zarar görmemesi için ne tür tedbirler alınmıştır?
- 6) Önergenin yanıtlandığı tarih itibarıyla Sivas'ta ÇED Olumlu kararı verilen maden ocakları hangileridir? Hangi alanda faaliyet yürütmektedir?
- 7) Önergenin yanıtlandığı tarih itibarıyla Sivas'ta ÇED Olumsuz kararı verilen maden ocağı sayısı kaçtır? Hangi alanda faaliyet yürütme talebinde bulunmuşlardır?

CEVAPLAR:

1,2- Konuya ilişkin Ulusal Mevzuatı hazırlayan ve uygulayan yetkili kurum vasfına haiz olan Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından; ÇED Raporu EK-9 da yer alan Hidrojeolojik Etüt Değerlendirme Raporu ile söz konusu proje için hazırlanan ÇED raporunda yer alan taahhüt ve diğer hususlara riayet edilmesi koşuluyla adı geçen projenin ÇED sürecinin nihai olmasının uygunluğu yönünde Bakanlığımızca da değerlendirmede bulunulmuştur.

Ayrıca, EK-9 da yer alan Hidrojeolojik Etüt Değerlendirme Raporunda “ÇED Alanı içerisinde ve yakın çevresinde mevcut veya inşa halinde herhangi bir baraj, göl, gölet veya sulak alan bulunmamaktadır. Ruhsat alanına en yakın gölet, sulama amaçlı kullanılan Bozarmut Göletidir. Bu göletin çalışma alanına mesafesi kuş uçuşu yaklaşık 5 Km. kadardır.” hususu yer almakta olup, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından da onaylanmıştır.

3- Nihai ÇED Raporu 1.4.3. Proje Alanı ve Projede Yer Alacak Ünitelerin İlçe, Mahalle, Köy, Konut vb. Yerleşimlere ve Hassas Alanlara Olan Mesafelerinin Yön Belirtilerek Tablo Halinde Verilmesi, Haritada veya Uydu Görüntüsünde Mesafeleri ile Birlikte Gösterimi ve Etkileşiminin Açıklanması, başlığı altında “proje alanının 10 km güney batısında aşağıda gösterildiği üzere Sivas Kangal Balıklı Kaplıcaları doğal sit alanı yer almaktadır.” hususu bulunmaktadır. Bu kapsamda; komisyon üyesi olan Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü tarafından projeye ilişkin verilen nihai görüşde “bahse konu ÇED dosyasında koordinatları ile **belirtilen çalışma alanının 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu gereği özel çevre koruma bölgesi, tabiat varlığı, doğal sit statüsünde bulunmadığı,** alanda yapılacak çalışmalar sırasında herhangi bir korunması gerekli tabiat varlığı unsuruna (tescile aday olabilecek anıt ağaç, mağara vb.) rastlanması halinde 2863 sayılı Kanunun 4. maddesi gereği herhangi bir müdahalede bulunulmadan ilgili Valiliğe (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) bilgi verilmesi gerekmektedir.” hususu bildirilmiştir.

4,5,6- ÇED Yönetmeliğinin EK-I Listesi kapsamında olup, Bakanlığımıza müracaatta bulunan projelerle ilgili olarak; Yönetmeliğin 8. maddesi gereğince ilgili kurum ve kuruluşlardan oluşan bir İnceleme-Değerlendirme Komisyonu teşkil edilmektedir. ÇED Prosedüründe sunulan tüm rapor, dosya ile diğer tüm bilgi ve belgeler bu komisyon tarafından mer’i mevzuat çerçevesinde incelenip değerlendirilmekte olup, Bakanlığımızca da bu komisyon tarafından yapılan inceleme ve değerlendirmeye göre ÇED Yönetmeliği kapsamında karar verilmektedir.

Söz konusu projeye ilişkin; Bakanlığımıza yapılan başvuruyu müteakip, ÇED Yönetmeliğinin 8. maddesi gereğince; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, TEİAŞ Genel Müdürlüğü), Tarım ve Orman Bakanlığı (Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, DSİ Genel Müdürlüğü, Orman Genel Müdürlüğü, Su Yönetimi Genel Müdürlüğü), Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı (Karayolları Genel Müdürlüğü) , (TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü) , Sivas Belediye Başkanlığı, Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü, Bakanlığımızın Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü, Mekansal Planlama Genel Müdürlüğü, Meteoroloji Genel Müdürlüğü, Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü (Su ve Toprak Yönetimi Dairesi Başkanlığı), Sivas Valiliği (Çevre, Şehircilik Ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü, İl Tarım Ve Orman Müdürlüğü, İl Sağlık Müdürlüğü, İl Özel İdaresi), Kültür ve Turizm Bakanlığından (Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü) oluşan bir İnceleme-Değerlendirme Komisyonu teşkil edilmiş, ÇED Süreci içerisinde sunulan raporlar, dosyalar, diğer tüm bilgi ve belgeler komisyon üyesi kurumların görüşlerine sunulmak suretiyle, kurumların kendi mevzuatları kapsamındaki projeye ilgili olumlu değerlendirmeleri dikkate alınarak, bahse konu projeye; Bakanlığımızca 01.12.2023 tarihinde ÇED Olumlu kararı verilmiştir.

7,8- 1993 yılından itibaren ÇED Kararı verilen projeler; Bakanlığımızın resmi internet sayfası olan (<https://ced.csb.gov.tr/>) yer alan "ÇED Olumlu Kararları/ÇED Olumsuz ve İptal/İade Kararları" bölümünde yayınlanmakta olup, sektör seçimi yapılarak verilen kararların dağılımına ulaşılabilmektedir.